

ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 กรณีศึกษา: เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

Performance Achievement of Health Volunteer during the COVID-19 Situation:
A Case study of Nuea Mueang Subdistrict Organization Area, Roi-Et Province

วิริยะ พานิชกิจ* เฉลิมพร เย็นเยือก

Viriya Phanichkit* Chalernporn Yenyuak

สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต

Institute of Public Administration and Public Policy, Rangsit University

Email: jes-c@hotmail.co.th

Received 2 November 2023

Revised 2 December 2023

Accepted 15 January 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานเป็นกรอบการวิจัยพื้นที่วิจัย คือเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 106 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านความถูกต้อง ขอบธรรม และจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .409 2) ระดับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .433 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมองค์

ความรู้ และแนวปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมรรถนะการปฏิบัติงาน ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน

Abstract

This study aimed to 1) study competency and achievement level of Village Health Volunteer and 2) study the relationship between competency level and Achievement in working level of Village Health Volunteer, Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization, Roi-Et Province. The study employed quantitative methods. The instrument was a questionnaire distributed to 106 respondents who were Village Health Volunteer of Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization area and used the Simple Random Sampling. The research tools were questionnaires. Data were analyzed using descriptive statistics including frequency, mean, and standard deviation (S.D.) and using reference statistics were correlation between competency of Village Health Volunteer and achievement in working level of Village Health Volunteer to descriptive presentation of the results. The result revealed were: 1) The competency level of Village Health Volunteer, Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization, Roi-Et Province in term of Right, Fair and Ethical were the highest level (means = 3.97, S.D. = .409) 2) the overall of achievement in working level of Village Health Volunteer, Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization, Roi-Et Province were the high level (means = 4.00, S.D. = .433) 3) the overall of relationship between competency of Village Health Volunteer, Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization, Roi-Et Province and achievement in working level of Village Health Volunteer were positive at the moderate level, at the statistical significance level 0.01. Therefore, the executive and related agencies organization should to promote knowledge and practices to more knowledge and expertise for village health volunteer, Nue Mueng Subdistrict Administrative Organization, Roi-Et Province, and able to perform their responsibilities in more valuable and sustainable.

Keywords: Health Volunteer, Competency, Performance Achievement

1. บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งเริ่มตั้งแต่ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 มีการพบเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในประเทศจีน และเริ่มมีการระบาดจากคนสู่คนที่เมืองอู่ฮั่น เมืองเอกของมณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีน การระบาดในครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากต่อการควบคุม ต่อมาในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีผู้ป่วยรายแรกที่เข้ารับการรักษาโดยติดเชื้อมาจากประเทศจีน และเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2563 มีการรายงานพบผู้ติดเชื้อภายในประเทศ หลังจากนั้นก็พบการระบาดอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย ในช่วงการระบาดนั้นผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รัฐบาลต้องออกมาตรการและแนวทางในการป้องกันและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งทุกส่วนราชการจะต้องร่วมมือในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคอย่างจริงจัง เพื่อจำกัดการระบาดและลดจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศไทย ซึ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการป้องกันและควบคุมโรค แต่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ สังคมไปทั่วประเทศและทุกภูมิภาค ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้มีความพยายามป้องกัน ลดความรุนแรงจากปัญหาดังกล่าว

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นกลุ่มบุคคลทางด้านสุขภาพกลุ่มหนึ่งที่กล่าวได้ว่า มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการด้านสุขภาพของชุมชน ดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ช่วยแก้ไขปัญหาด้านการรักษาพยาบาลรวมถึงเฝ้าระวังโรคในชุมชน เพื่อบรรเทาภาวะด้านสุขภาพของประชาชน ช่วยลดความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านสุขภาพ ด้วยการปฏิบัติงานเชิงรุกในทุกพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กล่าวได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่จะมีความเข้มแข็งที่แตกต่างกันไปตามบริบท แต่การปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานบุคลากร ผู้บริหาร หรือองค์กรต่าง ๆ ต้องเผชิญกับความผันแปรที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ในยุคที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง จึงทำให้องค์กรต่าง ๆ มีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งองค์กร จะต้องมีการนำกิจกรรมต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การสอนงาน การเปลี่ยนงาน (สิริวิติ ชูเชิด, 2564) ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กับด้านสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสมรรถนะ และศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการให้บริการประชาชนช่วงสถานการณ์ COVID-19 เนื่องด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงตระหนักว่า หากอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านเป็นผู้มีสมรรถนะหลักที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน จะช่วยส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในทุกสถานการณ์ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

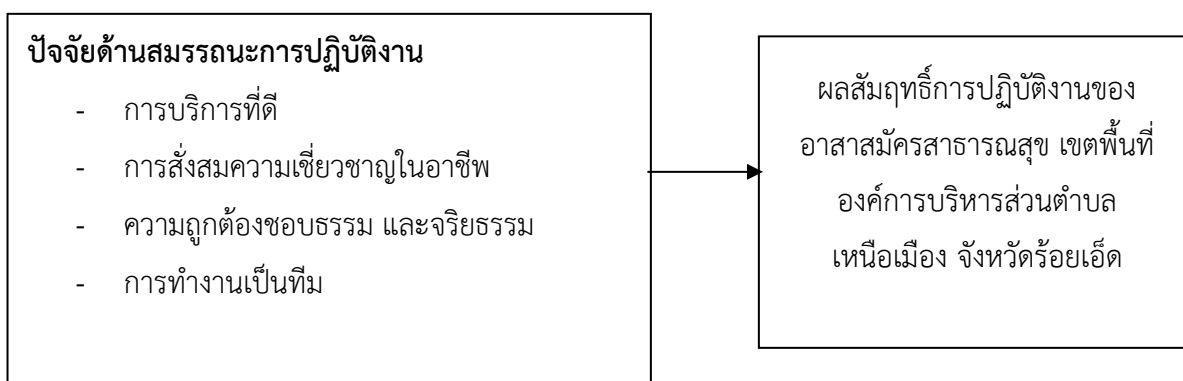
การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ทบทวนวรรณกรรม

สมรรถนะ (Competency) เป็นคุณลักษณะที่มีส่วนในการช่วยให้บุคลากรสามารถสร้างผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลต่อสาธารณชน เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ตั้งแต่ความรู้ ความสามารถ ทักษะ บทบาททางสังคมที่ได้รับ ภาพลักษณ์ของบุคคล อุปนิสัย ตลอดจนแรงจูงใจหรือแรงขับ ภายในที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีความโดดเด่นกว่าผู้อื่น และส่งผลต่อการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดย McClellan (1973) ได้จำแนกองค์ประกอบของสมรรถนะที่สำคัญ 5 ส่วนคือ 1) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านการพยาบาล เป็นต้น 2) ทักษะ (Skill) สิ่งที่ต้องการทำให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ซึ่งเป็นทักษะที่เกิดขึ้นได้มาจากความรู้พื้นฐาน และการปฏิบัติตนได้อย่างคล่องแคล่วหรือมีความชำนาญ

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือ เจตคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง
4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล Traits คือ สามารถเชื่อถือและไว้วางใจได้ มีความเป็นผู้นำสูง และ
5) แรงจูงใจ เจตคติ เป็นลักษณะของการมีแรงขับภายใน ทำให้ตัวบุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จ อีกทั้ง
บุคคลต้องมีการพัฒนาสมรรถนะตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังที่ จันทรทา มั่งคามี (2562) ได้เสนอว่า การพัฒนา
สมรรถนะบุคลากรเป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม
สมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) ทำให้สามารถ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนทำให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้า และทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีที่ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับสมรรถนะ ดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดตัวแปรด้านสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน (อสม.) องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้บริการประชาชนที่สำคัญ 4 ด้าน
ดังต่อไปนี้

1) ด้านการบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจและความพยายามของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ในการให้บริการต่อประชาชนผู้รับบริการ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ตำบลเหนือเมือง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2) ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ หมายถึง ความสนใจใฝ่รู้ สั่งสม ความรู้ความสามารถของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
จนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

3) ด้านความถูกต้องชอบธรรม หมายถึง การดำรงตนและประพฤติปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามกฎหมาย คุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เพื่อรักษาศักดิ์ศรีความ
เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข

4) ด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความตั้งใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งของทีม โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิก ไม่จำเป็นต้องมีฐานะหัวหน้าทีม รวมทั้ง
ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงาน เป็นสิ่งที่ต้องการ
ของผู้บังคับบัญชาทุกหน่วยงาน ทั้งนี้เพราะการที่พนักงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลไปสู่
ความสำเร็จและประสิทธิภาพของหน่วยงานนั้น ๆ การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือสำคัญ
อย่างยิ่งที่ผู้บังคับบัญชาในสายงานต่าง ๆ สามารถใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน
ของตน อันจะทำให้ผู้บริหารองค์การและสมาชิกในองค์การได้รับทราบผลระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
ของตนและจะได้นำไปสู่แนวทางการรักษา ส่งเสริมและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในทุกระดับให้เป็นไปตาม

แผนการที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย McClelland (1973) ยังได้เสนอแนวทางการปฏิบัติงานโดยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การพยายามปรับปรุงงาน การทำงานได้ตามเป้าหมาย การทำงานได้ดีกว่าคนอื่น ๆ และการทำงานที่ท้าทายซึ่งอาจไม่เคยมีใครทำมาก่อน ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การเน้นที่ผลลัพธ์ การเน้นที่ประสิทธิผล การใส่ใจกับมาตรฐาน การเน้นการปรับปรุงงาน ความเป็นผู้ประกอบการ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าให้มากที่สุด จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้บริการประชาชนในช่วงสถานการณ์ COVID-19 หมายถึง ระดับความมุ่งมั่นพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ รวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ท้าทาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับงาน เพื่อสร้างโอกาสให้การดำเนินงานในหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย

5. ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัยคือเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรคือ อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2562 – 2564 จำนวน 539 คน (กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน, 2563) กลุ่มตัวอย่างคืออาสาสมัครสาธารณสุขในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2562 – 2564 จำนวน 106 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานโดย McClelland (1973) เป็นกรอบการวิจัย ผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ที่ระดับ .909 รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มิถุนายน - ธันวาคม 2566 แล้วนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ สถิติพรรณาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิงสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

6. ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาระดับสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่	สมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด	means	S.D.	ระดับ สมรรถนะ
1	สมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการบริการที่ดี (SERVICE)	3.67	.480	สูง
2	สมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (EXPERT)	3.76	.503	สูง
3	สมรรถนะการปฏิบัติงานด้านความถูกต้อง ขอบธรรม และจริยธรรม (INTEGRITY)	3.97	.409	สูง
4	สมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการทำงานเป็นทีม (TEAM)	3.72	.438	สูง
	สมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข องค์การ บริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวม	3.78	0.458	สูง

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง โดยด้านสมรรถนะการปฏิบัติงาน
ด้านความถูกต้อง ขอบธรรม และจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการบริการที่ดี
มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่	ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด	means	S.D.	ระดับ สมรรถนะ
1	ความพยายามปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ถูกต้อง สำเร็จตาม ระยะเวลาที่กำหนดด้วยความขยันหมั่นเพียร	3.68	.686	สูง
2	สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นไปตามมาตรฐานการ ทำงานอยู่เสมอ	4.00	.673	สูง
3	มีการปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น เร็วขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น เพื่อให้ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.09	.667	สูง
4	การคิดนอกกรอบเพื่อหาวิธีการที่แปลกใหม่และสร้าง สรรค์ในการเพิ่ม คุณภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.19	.668	สูง

ที่	ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด	means	S.D.	ระดับ สมรรถนะ
5	สามารถบริหารจัดการและทุ่มเทเวลา ตลอดจนทรัพยากรเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่กำหนด	4.05	.671	สูง
6	มักสร้างบรรยากาศของการคิดริเริ่มให้เกิดขึ้นในหน่วย งานและกระตุ้น ให้เพื่อนร่วมงานเสนอความคิดใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อสร้างคุณภาพ การปฏิบัติงานและเตรียมพร้อมต่อปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	4.01	.718	สูง
ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ในภาพรวม (ACHIEVE)		4.00	.433	สูง

ผลการศึกษาพบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับ สูง โดยด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการมักคิดนอกกรอบเพื่อหาวิธีการที่แปลกใหม่และสร้าง
สรรคในการเพิ่มคุณภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพยายาม
ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ถูกต้อง สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดด้วยความขยันหมั่นเพียร

2) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
ของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการศึกษาดังแสดง
ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง
ร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

Factors	SERVICE	EXPERT	INTEGRITY	TEAM
SERVICE	1			
EXPERT	.644**	1		
INTEGRITY	.237**	.496**	1	
TEAM	.583**	.656**	.444**	1
ACHIEVE	.264**	.436**	.364**	.292**

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ามีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง โดยด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพมีระดับความสัมพันธ์กับด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการทำงานเป็นทีมสูงที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างกันน้อยที่สุดคือ ด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการบริการที่ดี และด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านความถูกต้อง ขอบธรรม และจริยธรรม

7. อภิปรายผล

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการคิดนอกกรอบเพื่อหาวิธีการที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ในการเพิ่มคุณภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องมากที่สุด กล่าวได้ว่า บุคคลที่มีความรักในอาชีพมีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเองจะสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากความสามารถในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ประกอบการกระบวนการตัดสินใจตัดสินใจเป็นเลิศ ความสามารถและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ จัดตั้งคุณค่าเชิงเปรียบเทียบของทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดในองค์การ ดังที่ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2542) ได้เสนอไว้ ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งดำเนินการโดยหัวหน้างานหรือบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีในการทำงานนี้ เทคนิคการประเมินชนิดต่าง ๆ มีให้เพื่อการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของเอกบุคคลในที่ทำงาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ยังหมายถึง การเทียบระหว่างผลงานระดับบุคคลที่ปรากฏกับมาตรฐานที่วางไว้สำหรับตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ อีกด้วย

ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับผลสัมฤทธิ์การทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริการที่ดี สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ สมรรถนะด้านความถูกต้อง ขอบธรรม และ จริยธรรม และสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ทั้งนี้ โดยกล่าวได้ว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ นูไรฮัน ฮะ (2562) เรื่องความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ที่ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีความต้องการในด้านความสามารถ/คุณลักษณะ ด้านทักษะ และด้านความรู้ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต แยกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

และพื้นที่ปฏิบัติงาน และพบว่ามีความสัมพันธ์กับการศึกษาของ อรธิรา พลจร (2563) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค และพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และ สมรรถนะรายด้านอยู่ในระดับ มาก ทุกด้านเช่นกัน โดยสมรรถนะด้านความรู้ มีคะแนนเฉลี่ย สูงสุด ส่วนต่ำสุดคือ ด้านแรงจูงใจ ส่วนสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในด้านการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคที่ต้องพัฒนาคือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านแรงจูงใจ ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องจึงควรวางแผนดำเนินงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องให้มีสมรรถนะสูง เพียงพอในการบริการด้านหน้าและใกล้บ้านให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ ที่ผลการทดสอบสมมติฐานด้านสมรรถนะในทุกด้าน ล้วนมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรวางแผนการ พัฒนาสมรรถนะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน เพื่อความเข้มแข็งของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั่วประเทศต่อไป

8. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

8.1 สรุปผลการวิจัย

8.1.1 ผลการศึกษาระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับ สูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.458

8.1.2 สรุปผลความคิดเห็นด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับ สูง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.433

8.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะในการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ในการ ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างต่ำถึงระดับค่อนข้างสูง โดยมีระดับความสัมพันธ์ในด้าน การทำงานเป็นทีมกับด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ สูงที่สุด (.656)

จากผลการศึกษาที่ได้สรุปและวิเคราะห์ดังข้างต้นนั้น สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหาร หรือมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงควรสนับสนุนทรัพยากรที่มีคุณภาพ และมีจำนวนเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ การสร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ จะเป็นแนวทางการสนับสนุนอีกประการหนึ่งให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอยู่เพื่อจักได้ดำเนินการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับหน้าที่รับผิดชอบต่อไปอย่างเข้มแข็ง

8.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ประกอบการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมกับการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

8.2.1 ควรนำผลการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาศึกษา วิเคราะห์ และหากแนวทางปรับปรุงพัฒนาเพื่อเพิ่มระดับสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มากยิ่งขึ้น

8.2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยหรือแนวทางการเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

8.2.3 ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ นำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ประกอบเป็นแนวทางการเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน. (2563). ระบบสารสนเทศสุขภาพภาคประชาชน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. https://www.thaiphc.net/new2020/medico_save/tambon?year=2563&district=4501

จันทร์ทา มั่งค้ำมี. (2562). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. Ramkhamhaeng University Digital Collections. <https://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/330>

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2542). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. K&B BOOKS.

นุไรฮัน ฮะ. (2562). *ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สิริวดี ชูเชิด. (2565). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 12(1), 223-238.

อรธิรา พลจร. (2563). *สมรรถนะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

McClelland, D.C. (1973). Testing for competence rather than Intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14. <https://doi.org/10.1037/h0034092>